

Анастасія ЛЯЩУК,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності В6 Перформативні мистецтва
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник:
Людмила ВАНЮГА,
завідувач кафедри театрального мистецтва
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
кандидат мистецтвознавства, професор,
заслужений діяч мистецтв України,
nassttona@gmail.com
Тернопіль, Україна

**ЗНАКОВІ РОЛІ ЄВГЕНА ЛАЦІКА У ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ
АКАДЕМІЧНОМУ ОБЛАСНОМУ ДРАМАТИЧНОМУ ТЕАТРИ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Лацік Євген Мирославович — заслужений артист України, актор театру і кіно, педагог, який з 2010 року є провідним актором Тернопільського академічного обласного українського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка. Його творчість вирізняється глибоким розумінням сценічної дії, психологічною переконливістю та високою культурою виконання. Аналіз знакових ролей актора дає змогу простежити особливості його індивідуальної акторської манери, визначити внесок митця у розвиток театрального мистецтва Тернопільщини та виявити роль творчої особистості Євгена Лаціка у збагаченні національної театральної традиції. У таблиці 1 наведено основні ролі актора у період 2010-2025 рр., які відображають його творчу еволюцію та багатогранність таланту.

Таблиця 1

**Знакові ролі Євгена Лаціка у Тернопільському академічному обласному
драматичному театрі імені Тараса Шевченка**

№	Назва вистави	Автор	Роль	Рік
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>

1	«Циганка Аза»	М. Старицький	Василь	2010
2	«Мазепа»	Б. Лепкий, О. Мосійчук, Б. Мельничук	Чуйкевич	2012
3	«Глитай, або ж Павук»	М. Кропивницький	Зборщик	2012
4	«Пошилися в дурні»	М. Кропивницький	Антон	2013
5	«Наталка Полтавка»	І. Котляревський	Петро	2013
6	«Шаріка або Кохання січового стрільця»	Я. Барнич	Клим Гусак	2013
7	«За крок до тебе»	М. Коляда	Олександр	2013
8	«Гуцулка Ксеня»	Я. Барнич	Семен	2013
9	«Доторкнись і побач»	Т. Дронь	Батько	2013
10	«Медовий місяць на всі сто»	Р. Куні	Тіл	2014
11	«Мина Мазайло»	М. Куліш	Мокій	2014
12	«Ніч перед Різдом» (сцен. ред. В. Жили)	за М. Гоголем	Вакула	2014
13	«Летюча миша»	Й. Штраус	Альфред	2015
14	«Наречена світанкової зорі»	А. Касона	Горянин	2015
15	«Тітка Чарлі»	Б. Томас	Чарлі Вайкем	2015
16	«Чари прадавнього лісу»	Б. Лепкий	Посол	2016
17	«Фараони»	О. Коломієць	Оверко	2016
18	«Як наші діди парубкували»	В. Канівець	Тихіш Бондаренко	2016
19	«Язичники»	Г. Яблонська	Сергій	2017
20	«Сорочинський ярмарок»	М. Гоголь	Циган	2017
21	«Гормон кохання, або тестостерон»	А. Сарамановіч	Корнель	2017
22	«Тарас» (сцен. комп. О. Мосійчук)	Т. Шевченко, Б. Стельмах	Тарас Шевченко	2017
23	«Суто сімейна справа»	Р. Куні	Леслі	2018
24	«Майська ніч» (за мотивами М. Гоголя)	В. Жила	Левко	2018
25	«Вуйцьо з крилами»	О. Гаврош (за Г. Маркесом)	Невідомий	2019
26	«46 моментів щастя»	А. Крим	Левко	2020

1	2	3	4	5
27	«Занадто одружений таксист»	Р. Куні	Стенлі Поуні	2021
28	«За двома зайцями»	М. Старицький	Свирид Голохвостий	2021
29	«Дім Божевільних»	Е. Скарпетта	Рафаеле	2022
30	«Голгофа»	О. Мосійчук	Чловік у терновому вінку	2023
31	«Гормон кохання або Тестостерон»	А. Сарамоновіч (пер. О. Ірванець)	Корнель	2023
32	«Мадмуазель, негайно одягніться»	К. Маньє	Блез д'Амбріє	2023
33	«Ісус – Син Бога Живого»	В. Босович	Ісус	2023
34	«Пекельна спокуса»	В. Жила	Чорт	2024
35	«Андрей»	В. Герасимчук	Художник	2024
36	«Обережно, — дебют!»	Д. Наварро, П. Одекер	Дебютант	2025
37	«Тернопільська Неаполітана»	Н. Ковалик	Роберт	2025
38	«Ціною крові»	Леся Українка	Прихильник Месії	
39	«Лісова пісня»	Леся Українка	Водяник	
40	«Допоможи їм, Всевишній»	О. Казанцев	Син «Свій»	
41	«Народний депутат»	Б. Нушич	Депутат	
42	«Шалений день, або Одруження Фігаро»	П. де Бомарше	Судовий пристав	

Джерело: складено автором за матеріалами [1]

Першою роботою на сцені Тернопільського академічного обласного українського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка стала роль Василя у виставі за твором М. Старицького «Циганка Аза» (2010, режисер – О. Мосійчук). Сам актор так згадує про цю постановку: «Знакова — бо це була моя перша роль на професійній сцені, хоча на той час я ще був студентом. Для

мене це було певною мірою страшно, адже довелося грати у виставі разом зі своїми викладачами. На парах — це одне, а виходити на сцену — зовсім інше. Був великий тиск з боку акторів, бо до молодих на початку завжди ставляться прискіпливо. Цю роль було зараховано мені як дипломну роботу. Алла Кулішевська — моя одногрупниця — виконувала роль Ази, а всі інші одногрупники були задіяні в масових сценах. Це була своєрідна навчальна практика». Цей дебют став важливою віхою у становленні Євгена Лаціка як професійного актора, визначивши подальший напрям його творчого розвитку.

Особливе місце у творчому розвитку актора зайняла роль Оверка у виставі О. Коломійця «Фараони» (2016, режисер О. Мосійчук), яка стала його першим відходом від амплу ліричного героя : «Роль Оверка є знаковою, тому що це була перша моя робота, в якій я відійшов від «амплу» ліричного-соціального героя, тобто герої, герої-коханець. І тут раптом із старшими акторами, в одній виставі я грав майже найстаршого, хоча був наймолодший. Для самого себе це змінило мій світогляд, погляд на самого себе. Я зрозумів, що якщо ти хочеш цього, то можеш це зробити. Так, нехай за допомогою гриму, але нічого не заважає грати те, що ніхто на перший погляд і не подумав. Ця вистава змінила не тільки мою свідомість, а й погляд режисерів, колег, дирекції, що я можу грати навіть і такі речі. Я отримав від цього справжній кайф, а особливо, коли це все відкликалося в глядацькому залі».

Ще однією важливою роллю став Невідомий у виставі О. Гавроша «Вуйцьо з крилами» (2019, режисер О. Мосійчук): «Знову ж таки, це був новий щабель до самопізнання і розуміння професії. Якщо Оверко — це був нормальний персонаж зі своїми бажаннями, то в цій виставі це була ірреальна істота, і стандартні прийоми побудови ролі не підходили. Ті, до яких я звик, ті, які я собі вибудував, там не працювали. Мене так не впізнають, як по цій ролі. На даний момент, це вистава, яку найбільше не хочу грати, тому що вона мене мордує, можливо, через те, що я максимально відхожу від себе. Але напевно в цьому щось і є, бо мені завжди впізнають здебільшого по цій виставі, мені

ніколи не казали: «А, це ви грали Тараса? Ви грали Ісуса?» — тільки кажуть: «Це ж ви — Вуйцьо з крилами!», до того ж всі, незважаючи на вік».

Євген Лацік також брав участь у класичних оперетах, зокрема в І. Котляревського «Наталка Полтавка» (роль Петра, 2013) та Й. Штрауса «Летюча миша» (роль Альфреда): «Особливі за специфікою вистав, адже я не професійний вокаліст... А це класичні оперети. Я виходив на сцену разом із професійними вокалістами, такими як Наталія Лемішка, Борис Репка, Микола Блаженко, і це було справжнім кроком розуміння, що я можу працювати і в таких виставах, адже я мав розуміння про свої вокальні дані, але не настільки».

Особливу складність становили портретні ролі, зокрема Тарас Шевченко у сценічній композиції «Тарас» (2017) та Ісус у виставі В. Босовича «Ісус – Син Бога Живого» (2023): «Я не можу ці ролі відрізнити окремо, адже це портретні ролі, тому що граючи персонажа з художньої літератури, ніхто не знає, який він є, а сприймають його таким, як ти його зробив... Але всі знають, хто такий Тарас Шевченко і хто такий Ісус, і портрети є, і в людей вже за стільки років сформована думка про цих персонажів, і щоб ти не вилетів за рамки свідомості, підсвідомості і уявлення тих людей — от тут дуже складно. Складністю була також візуалізація, бо був складний портретний грим, і потрібно було постаратись, адже з такими ролями ти жартувати не будеш, тим більше в нашому регіоні».

Творчий доробок Євгена Лаціка у Тернопільському академічному обласному українському драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка засвідчує його універсальність, сценічну гнучкість і високу професійну майстерність. Репертуар актора охоплює широкий жанрово-стильовий спектр — від класичної української драми (М. Старицький, І. Котляревський, М. Кропивницький, Леся Українка) до сучасних психологічних і комедійних творів зарубіжних драматургів (Р. Куні, К. Маньє, Б. Томас, Е. Скарпетта). Євген Лацік майстерно втілює як ліричних, так і сатиричних персонажів, поєднуючи внутрішню глибину, пластичну виразність і сценічну енергію. Його ролі у виставах «Тарас», «Мина Мазайло», «Голгофа», «Ісус – Син Бога Живого»

демонструють здатність актора до глибокого психологічного аналізу образу, а участь у комедіях «Тітка Чарлі», «Медовий місяць на всі сто», «Занадто одружений таксист» — високий рівень комедійного таланту. Усе це формує яскравий творчий портрет артиста, який посідає помітне місце у сучасному театральному просторі України.

У творчому доробку Євгена Лаціка помітне місце посідають кінороботи, у яких актор продемонстрував багатогранність свого таланту та вміння створювати глибокі, психологічно насичені образи. Дебютувавши в короткометражному фільмі «Доторкнись і побач» (2013), де виконав роль Миколи — батька Оленки, актор відразу заявив про себе як про виконавця, здатного передати тонкі емоційні стани та внутрішню драму персонажа. У 2016 році він знявся в короткометражній стрічці «Старий і мімоза», втіливши образ Молодого чоловіка, а також у документальному фільмі «Зарваниця. Духовний Марійський центр», де постає в ролі Чернеця, додаючи фільму духовної глибини та автентичності.

Новий етап кінокар'єри Євгена Лаціка пов'язаний з історичною драмою «І будуть люди» (2020), у якій він майстерно втілив образ Отця Віталія — персонажа, сповненого віри, сили духу та моральної стійкості. У 2023 році актор з'явився у шпигунському детективі «Табун», виконавши роль Хіміка Шимчака, а також у документальному фільмі «Ярослав Мудрий – тесть Європи», де зіграв центральну роль великого князя Ярослава Мудрого, розкривши історичну постать крізь призму внутрішньої гідності, розуму та державницької величі.

Творчість актора у кіно відзначається здатністю до психологічної глибини, вмінням передавати внутрішні переживання персонажів та створювати яскраві, запам'ятовувані образи. Роботи Євгена Лаціка демонструють його універсальність — від сімейних і психологічних драм до історичних і детективних сюжетів, що підкреслює його високий професійний рівень та вагомий внесок у розвиток українського кіномистецтва. Завдяки

цьому Євген Лацік посідає помітне місце у сучасному театральному та кінематографічному просторі України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Тернопільський Академічний Театр. Офіційний сайт. URL:<https://www.theatre.te.ua/> (дата звернення 05.11.2025).
2. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Офіційний сайт. URL: <https://tnpu.edu.ua/> (дата звернення 05.11.2025).
3. Є. М. Лацік Інтерв'ю щодо творчої діяльності в Тернопільському академічному обласному драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка. Є. М. Лацік. – Записано 2025 р., м. Тернопіль.

